

Změny v postavení a činnosti orgánů vysoké školy a fakulty Krátce též k předpisům vydávaným vysokou školou

JUDr. Veronika Smutná (Kudrová), Ph.D.
Katedra správní vědy a správního práva

Orgány vysoké školy a fakulty

■ Samosprávné

- Akademický senát
- Rektor, resp. děkan
- Vědecká (umělecká, akademická) rada
- Disciplinární komise
- **Rada pro vnitřní hodnocení - je-li zřízena**

zřizuje se pouze v případě, že se zřizuje institucionál

■ Ostatní

- Kvestor, resp. tajemník
- Správní rada (ne StVŠ, ne fakulta)
- Soukromá VŠ – stanoví si vnitřními předpisy, které orgány vykonávají působnost podle části 4. až **11.** ZVŠ

Zákon stanoví ve vztahu ke členům akademického senátu

- Složení (a limity poměru skupin členů)
- Minimální počet členů a max. délku jejich funkčního období
- Zákl. parametry * členství (přímá a tajná volba) a jeho †;
zanikne-li členství některého člena ... před uplynutím jeho funkčního období a vnitřní předpis veřejné vysoké školy umožní výkon funkce člena akademického senátu veřejné vysoké školy náhradníkem, vykonává náhradník tuto funkci pouze po zbytek příslušného funkčního období
- Další věci požaduje upravit či vybízí k úpravě; z logiky věci ve **volebním řádu**
x jednací řád (~~volební a jednací řád~~)

Postavení AS budou stanovovat 3 vnitřní předpisy

- **Statut** (dle § 17 odst. 2 písm. f) ZVŠ statut upravuje *organizační strukturu*) - je na univerzitě / fakultě, jak podrobně (s výhradou čistě „volebních“ a čistě „jednacích“ otázek)
- **Volební řád AS** - upravuje otázky, které mají vliv na samotnou podstatu AS, tedy na jeho složení a ustavování (v rozsahu, v němž nejsou upraveny ve statutu)
- **Jednací řád AS** - upravuje otázky, které by neměly mít reálný vliv na postavení AS, ale měly by zajistit jeho fungování – tj. otázky vnitřní organizace, podmínek a pravidel pro hlasování, ...
- Statut a VŘ schvaluje AS na návrh rektora (děkana),
JŘ na návrh člena senátu se stanoviskem rektora (děkana)

klíčové věci, které by neměly jít mimo rektora, mohou být vloženy do Statutu; vystoupení na zasedání - kdykoli o to požádá může vstupovat kdykoli, pokud je předkladatelem a probíhá k tomu diskuse, kdy je potřeba cokoli obhájit

Zákon stanoví ve vztahu k jednání akademického senátu

- Jeho veřejnost, způsob „volby“ rektora (děkana)
- Povinnost předsedy svolat jednání na žádost rektora (děkana)
- Právo rektora, prorektora, děkana vystoupit na zasedání **kteréhokoli AS** kdykoliv o to požádají
 - u univerzitního AS též předseda správní rady a předseda RVH (pověřený člen)
 - u fakultního AS též proděkan, předseda univerzitního AS (pověřený člen)
- Povinnost předkladatele **dálkově zveřejnit návrhy a podklady nejméně 7 kalendářních dnů předem**, s výj. kreaace VR, DK, RVH
- Ostatní úpravu je vhodné provést **jednacím řádem**
 - Co není v předpise je na zvykovém právu či uvážení předsedy

lze doporučit, pravidla upravit v JŘ

Rektor

= vrcholný výkonný a řídicí orgán VŠ; má zbytkovou půs.

- Kooperuje s akademickým senátem VŠ
 - Překládá ke schválení dokumenty, vnitř. předpisy (**ne JŘ**), rozpočet aj.
 - Navrhuje jmenování (a odvolání) ostatních orgánů
- Jm. a odvolává (§ 28 odst. 3) děkana na návrh AS fakulty
- Ustavuje a pověřuje „si“ kvestora a prorektory
- Rozhoduje ve správním řízení
 - o nefakultních studentech
 - rozhoduje o odvolání (**i tam, kde rozhoduje v 1. st.**), o moderaci námítka o podjatosti: stanovit, že kompetence bude alespoň v kompetenci pr
 - jmenuje docenty a plní další působnosti v „kvalifikačním řízení“
- Předsedá VR **a radě pro vnitřní hodnocení, je-li zřízena**

Děkan

- = vrcholný výkonný a řídicí orgán fakulty; má zbytkovou půs.
- „Předem“ projednává pracovní právní vztahy s rektorem, a to v rozsahu, v němž se nedohodli, že tak činit nebude
- Kooperuje s akademickým senátem
 - Překládá ke schválení dokumenty, vnitř. předpisy (**ne JŘ**), rozpočet aj.
 - Navrhuje jmenování ostatních samosprávných orgánů fakulty
- Ustavuje a pověřuje „si“ tajemníka a proděkany
- Rozhoduje ve správním řízení
 - o fakultních studentech (zpravidla) a uchazečích
 - plní působnost v „kvalifikačním řízení“
- Předsedá vědecké radě fakulty

Vědecká rada – zákonné kompetence (obecně)

- projednává návrh **strategického** záměru VŠ (fakulty)
- vykonává působnost v „kvalifikačním řízení“; **pozor na požadavek odůvodnění** (podrobněji dr. Šimka, NSS)
- vyjadřuje se k záležitostem, které ji předloží rektor (děkan)
- **schvaluje (navrhuje) „akreditační věci“**
- a **VR VŠ** (ne fakulty) též projednává další věci související s Q a Radou pro vnitřní hodnocení (RVH) a vykonává též další působnosti stanovené statutem VŠ
- není-li zřízena Rada pro vnitřní hodnocení, vykonává **VR VŠ** (na fakulty) též její působnosti

Vědecká rada vysoké školy (nově) projednává

- **na návrh/předložení rektora a před předložením AS VŠ**
 - návrh strategického záměru VVŠ
 - návrh pravidel systému zajišťování Q vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení jejich Q (kvality)
 - návrh výroční zprávy o činnosti vysoké školy
- návrh zprávy o vnitřním hodnocení Q vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností VVŠ **předložený předsedou RVH**
- záměry **rektora** jmenovat (a odvolat) členy **RVH**

Vědecká rada VŠ (nově) schvaluje na návrh rektora

- *studijní programy* (v rámci institucionální akreditace)*
- záměr předložit (NAÚ) žádost
 - *o akreditaci studijního programu (vč. rozšíření, prodloužení)**
 - *o akreditaci „kvalifikačního řízení“**
- v případě, že mají být realizovány **fakultou**, předkládá rektor výše uvedené na návrh vědecké rady fakulty
- o institucionální akreditaci (vč. rozšíření) pro obl. vzděl.
- záměr zrušit studijní program
- záměr vzdát se akreditace „kvalifikačního řízení“
- záměr vzdát se institucionální akreditace

*** Ize statutem zcela nebo částečně svěřit RVH nebo VR fakulty**

Vědecká rada fakulty

- projednává návrh strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti fakulty (SZF) vypracovaný v souladu se strategickým záměrem VŠ (před schvalováním AS)
- projednává návrhy každoročního plánu realizace SZF
- schvaluje návrhy „fakultních“ studijních programů a postupuje je prostřednictvím rektora ke schválení VR uni
- navrhuje rektorovi záměr předložit žádost o akreditaci studijního programu (rozšíření, prodloužení) nebo „kvalifikačního řízení“ (před schvalováním VR fakulty)
- vykonává půs. v „kvalifikačním řízení“ v rozsahu dle ZVŠ + případně (vybrané) kompetence univerzitní VR (dle § 12 odst. 3 ZVŠ)

Rada pro vnitřní hodnocení

- zřizuje se nepovinně (statutem), bez ní ale nelze získat instit. akreditaci (81a/1b) (SVŠ dle vnitřního předpisů)
- vnitřní předpis může stanovit délku funkčního období
- jejím předsedou je rektor, místopředsedou doc./prof. z VŠ
- dalšími členy jsou
 - předseda akademického senátu VŠ
 - členové jmenovaní rektorem na návrh vědecké rady VŠ (1/3) a na návrh akademického senátu VŠ (1/3, včetně 1 studenta); nejmenuje-li rektor navrženého, musí to navrhovateli zdůvodnit
 - další členové (1/3 – 2) jmenovaní rektorem

Kompetence rady pro vnitřní hodnocení

- schvaluje návrh pravidel systému zajišťování a hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností VŠ předložený předsedou rady před předložením AS
 - řídí průběh vnitřního hodnocení kvality
 - zpracovává zprávu (a dodatků) o vnitřním hodnocení Q
 - vede průběžné záznamy o vnitřním hodnocení kvality
- + případně (vybrané) „akreditační“ kompetence univerzitní VR svěřené ji statutem VŠ dle § 12 odst. 3 ZVŠ
- není-li zřízena, vykonává její působnost vědecká rada VŠ

Správní rada veřejné VŠ

- dává předchozí souhlas k vybraným P **jednáním**
- po schválení AS
 - **schvaluje rozpočet VŠ a strategický záměr VŠ**
 - **projednává zprávu o vnitřním hodnocení kvality a výroční zprávu o činnosti a o hospodaření;**
musí rozhodnout do 2 týdnů ode dne postoupení schváleného návrhu AS; jinak se má za to, že návrh schválila; pokud návrh neschválí, AS se může ztotožnit s návrhem (prostou většinou) anebo přehlasovat správní radu nejméně 3/5 všech členů
- vyjadřuje se k dalším věcem, které ji k projednání předloží rektor

Další změny týkající se orgánů VŠ (fakulty)

- U **disciplinární komise** nově platí, že její předseda je volen členy ze svého středu namísto přímého jmenování rektorem (děkanem)
- **Kvestor** „zastupuje“ VŠ namísto „jedná za ni“ – jen termionologie

Univerzita vs. fakulta

- § 6 ZVŠ stanoví působnosti veřejné vysoké školy
- § 24 odst. 1 ZVŠ dále stanoví, které z uvedených **kompetencí** vykonávají **relativně samostatně fakulty** (svými orgány)
- § 24 odst. 2 ZVŠ stanoví, které z uvedených kompetencí fakulty vykonávají **relativně samostatně v rozsahu svěřeném statutem**
- Mezi postavením univerzity (vysoké školy jako celku) a fakulty existuje **podstatný rozdíl**; s ním souvisí některé mantinely (hospodaření, vnitřní předpisy)

Samosprávné kompetence vysoké školy (§ 6)

- vnitřní organizace a ustavování samosprávných academic. orgánů
- počty přijímaných uchazečů*, podm. pro přijetí a rozhodování v přij. řízení, tvorba a uskutečňování st. programů, org. studia, včetně rozhodování o P&P studentů*, stanovování výše poplatků spojených se studiem a **s konáním „kvalifikačního řízení“**
- zaměření a organizace výzkumné, vývojové ... nebo další tvůrčí činnosti, jako i spolupráce s jinými VŠ a PO a zahraniční styky
- **zajišťování a vnitřní hodnoc. Q vzděl., tvůrčí a s nimi souv. činností**
- pracP vztahy a počty AP a ost. zaměstnanců, jako „kvalifikační říz.“
- hosp. a nakládání s majetkem (nakládání s přidělenými prostředky)
- **§ 24 dříve stanovil, že vybrané kompetence přísluší ve věcech týkajících se fakulty, fakultě** (podtržené) + doplňková činnost a nakládání s prostředky z ní

Rozhodování nebo jednání orgánů fakulty po novele*

- **nestanoví-li ZVŠ jinak**
 - ustavování samosprávných akademických orgánů fakulty
 - vnitřní organizace fakulty
 - habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem
 - nakládání s finančními prostředky přidělenými fakultě
 - pracovněprávní vztahy, **po předchozím projednání s rektorem**
- **v rozsahu stanoveném statutem, nestanoví-li ZVŠ jinak**
 - **tvorba a uskutečňování studijních programů**
 - **strategické zaměření tvůrčí činnosti** (nahradilo ~~zaměření a org. tv. činn.~~)
 - **zahraniční styky a aktivity**
 - **doplňková činnost a nakládání s prostředky získanými z této činnosti**

*** do první registrace statutu platí rozsah práv fakulty před novelizací !!!!**

Univerzita vs. fakulta

- Určitá míra autonomie fakulty, prvky dozoru a kontroly univerzitou
- Děkan je jmenován **rektorem** (na návrh AS fakulty)
- Zpravidla mu **rektor** určuje plat (v závislosti na obsahu vnitřního mzdového předpisu)
- Děkan může být odvolán **rektorem** i bez souhlasu AS fakulty (po jeho vyjádření, se souhlasem AS univerzity), pokud
 - závažným způsobem neplní své povinnosti nebo
 - závažným způsobem poškozuje zájem VŠ nebo fakulty
- **AS VŠ** může zrušit vnitřní předpis, rozhodnutí nebo jiný úkon orgánu fakulty (nebo pozastavit jeho účinnost), pouze pokud je tento protiprávní (*a contrario* žádnými jinými právními způsoby orgány univerzity do úkonů fakult přímo zasahovat nemohou)

Univerzita vs. fakulta

- V určitých věcech existuje určitá **dvoustupňovost mezi orgány**
- **Rektor** rozhoduje o **odvolání** proti rozhodnutí děkana, popř. moderuje vyměřené poplatky
- Na návrh VR fakulty **rektor** jmenuje docenty, popř. požádá o posouzení návrhu VR univerzity
- **Vědecká rada univerzity** provádí druhý stupeň posouzení v „kvalifikačním řízení“
 - obligatorně v profesorském
 - fakultativně v habilitačním
- **Akademický senát univerzity**
 - schvaluje vnitřní předpisy fakulty po schválení AS fakulty

Vnitřní předpisy

= soubory závazných pravidel, jimiž VŠ upravují svou organizaci a postavení svých členů (pozor na výhradu zákona)

- univerzitní (§ 17) a fakultní (§ 33)
- **nově zvlášt' volební řád a jednací řád** a mezi univerzitními předpisy **pravidla systému zajišťování Q vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení Q vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy**
- **musí být veřejně přístupné (§ 21 odst. 1 písm. i) ZVŠ, resp. § 33 odst. 3 ZVŠ – stanovena povinnost zveřejňovat je ve veřejné části internetových stránek univerzity/fakulty včetně údajů o době jejich platnosti a účinnosti)**
- *podrobněji k obsahu a termínu pro změnu dr. Kořátková (MŠMT)*

Záruky při přijímání vnitřních předpisů

1. Jsou dány jednotlivými aktéry
 - **akademický senát** jako vrcholný zastupitelský orgán (povinně složený z obou částí akademické obce, ustavený zákonem stanoveným způsobem) uplatňuje názorovou pluralitu a dodává legitimitu; ve vztahu k vnitřním předpisům fakulty AS VŠ jedná jako dozorový orgán univerzity hájící zájmy univerzity
 - **rektor (děkan)** jako vrcholný výkonný orgán deklaruje vůli k realizaci vnitřního předpisu a zaručuje předpoklad proveditelnosti
 - **MŠMT** jako dozorový orgán státu dohlíží na zákonnost

Záruky při přijímání vnitřních předpisů

2. Jsou dány předepsanými postupy – k přijetí předpisu je vždy nezbytná
 - **spolupráce** (shoda) akademického senátu a rektora (děkana)
 - **kontrola** orgánem jiné „úrovně“ (MŠMT či univerzitním AS) hájícím zájmy odlišné od zájmů předkladatele a schvalujícího akademického senátu;
pozor – akademický senát nemá možnost jednostranně změnit vnitřní předpis předložený rektorem či děkanem, popř. postoupený fakultním AS

Jiné akty interní povahy (směrnice, opatření...)

- Mohou ukládat povinnosti pouze podřízeným osobám (zaměstnancům či členům orgánů, tj. NE „řadovým“ studentům)
- Postavení studentů mohou upravovat jen „technicky“ (tj. stanovit formuláře, úřední doby apod.); pro stanovení jejich povinností slouží výlučně **vnitřní předpisy**
- Svou povahovou je interním předpisem i **jednací řád (akademického senátu)**
- Pozor na subdelegaci otázek, které jsou vyhrazeny vnitřním předpisům (29 Af 87/2011)

Děkuji za pozornost

veronikasmutna9@gmail.com